

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen  
2020-10-13  
Besvaras senast  
2020-10-21 kl. 12.00

Till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

**2020/21:193 Förslaget till stärkt äganderätt**

Det är viktigt med en stark äganderätt i Sverige, att vi har en lagstiftning som skyddar privata markägare vid expropriation, och att en rimlig ersättning betalas ut när expropriation sker.

Våren 2019 ställde jag därför en interpellation om detta till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson. I 99,9 procent av alla fall funkar den vanliga expropriationsersättningen med marknadsvärdet plus 25 procent för att boende som får sin bostad inlöst ska kunna skaffa sig en ersättningsbostad i närområdet. När många behöver flytta samtidigt och det inte finns tillräckligt med bostäder på andrahandsmarknaden, och marknadsvärdet plus 25 procent därför inte räcker till nyproduktion, behövs en annan reglering. Så är det till exempel i Kiruna och Malmberget. Förvisso får de som måste flytta där nya hus, men det sker ad hoc och inte på laglig grund, vilket gör att ersättningen kan dras tillbaka när som helst. En ny reglering är dock föreslagen i Justitiedepartementets departementspromemoria *Ersättning vid expropriation av bostäder* (Ds 2016:16). Vad som föreslås i promemorian skulle förmodligen funka bra, med undantag för några föreslagna övergångsregler. Om regeringen går vidare med att bygga en höghastighetsjärnväg kommer sannolikt många fler hushåll att beröras av frågeställningen. Likaså om det blir aktuellt med att Scandivanadium börjar bryta vanadin (ett slags jordartsmetall) i Skåne.

I promemorian föreslås i första hand en allmän regel om ersättning för förhöjd boendekostnad till följd av expropriation i den utsträckning som det finns särskilda skäl för ersättning med hänsyn till förhållandena på ortens bostadsmarknad. Regeln är tänkt att tillämpas vid expropriation av såväl äganderätt som särskild rätt – bostadsrätt, hyresrätt eller annan nyttjanderätt.

Den införs genom en komplettering av nuvarande 4 kap. 1 § expropriationslagen där det anges att som övrig skada ersätts också

1. förhöjd boendekostnad till följd av expropriationen, i den utsträckning det finns särskilda skäl för ersättning med hänsyn till förhållandena på bostadsmarknaden i orten med omgivning
2. förlust som vid expropriation av bostadsrätt uppkommer för bostadsrättshavare på grund av regeln i 6 kap. 1 § tredje stycket.

Vad som föreslås i promemorian går i linje med att försöka komma till rätta

med problemen i dagens lagstiftning med att exproprianden kan låta småhusägare, bostadsrättshavare och andra stå för merkostnaderna för nyproduktion när bostäder rivs och inte tillräckligt med ersättningsbostäder finns att tillgå på andrahandsmarknaden. I sitt svar på min tidigare interpellation sa Morgan Johansson följande: "Regeringen för en aktiv bostadspolitik. En viktig beståndsdel är att enskilda bör omfattas av ett starkt bostadssocialt skydd. Detta gäller inte minst vid expropriation. Det fortsatta arbetet med förslagen är därför prioriterat."

Vidare sa Morgan Johansson följande: "Nu säger jag alltså att vi enligt planeringen för vår mandatperiod kommer att kunna gå till riksdagen med den här lagstiftningen under nästa år och få den på plats. Jag ser fram emot att vi kommer att kunna få en bred uppslutning bakom den i riksdagen."

Inget har dock hänt med förslaget till ny expropriationslagstiftning sedan jag och justitie- och migrationsminister Morgan Johansson debatterade det för ett och ett halvt år sedan. Året är dessutom snart slut.

Med anledning av detta vill jag fråga justitie- och migrationsminister Morgan Johansson:

När planerar ministern att komma med den här lagstiftningen till riksdagen?

.....

Lars Beckman (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders